

## ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у октобру 2019. године у односу на септембар 2019. године у просјеку су више за 0,1%, у односу на октобар 2018. године ниже су за 1,0%, а у односу на децембар 2018. године више су за 1,4%.

Посматрано по намени потрошње, у октобру 2019. године у односу на септембар 2019. године, цијене енергије и цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку су више за 0,3%, цијене капиталних производа у просјеку су ниже за 0,3%, цијене интермедијарних производа ниже су за 0,2%, док су цијене нетрајних производа за широку потрошњу остале непромијењене.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM) у октобру у 2019. године у односу на септембар 2019. године, цијене подручја (B) Вађење руда и камена у просјеку су више за 1,5%, цијене подручја (D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација више су за 0,4%, цијене подручја (E) Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине у просјеку су ниже за 8,1% и цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија су ниже за 0,2%.

По областима индустријске производње, у октобру 2019. године у односу на септембар 2019. године, забиљежен је раст цијена у: вађењу угља и лигнита (мрког угља) 4,0%; производњи основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата 3,5%; производњи базних метала 1,8%; производњи пића 1,3%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производњи предмета од сламе и плетарских материјала 1,0%; производњи и снабдијевању електричном енергијом, гасом, паром и климатизација 0,4%; производњи намјештаја 0,3%; вађењу руда метала, производњи папира и производа од папира и производњи рачунара, електронских и оптичких производа по 0,1%.

Пад цијена у октобру 2019. године у односу на септембар 2019. године, забиљежен је у областима: прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала 8,1%; производња коже и производа од коже 3,2%; производња готових металних производа, осим машина и опреме 1,4%; производња хемикалија и хемијских производа 1,2%; производња осталих производа од неметалних минерала 1,1%; производња одјеће 0,9%; поправка и инсталација машина и опреме 0,8%; производња кокса и рафинисаних нафтних производа 0,5%; производња прехранбених производа 0,3%; вађење осталих руда и камена, производња машина и опреме по Д.Н. 0,1%.

У преосталих осам области индустријске производње, цијене су у октобру 2019. године у односу на септембар 2019. године у просјеку остале на истом нивоу.

*Producer prices of industrial products on domestic market in October 2019, compared to September 2019, were on the average 0.1% higher, compared to October 2018 they were 1.0% lower and compared to December 2018 they were on the average 1.4% higher.*

*By purpose of consumption, in October 2019, compared to September 2019, prices of energy and prices of consumer durables were on the average 0.3% higher, prices of capital goods were on the average 0.3% lower, prices of intermediate goods were 0.2% lower, while prices of consumer non-durables remained unchanged.*

*By section of industrial production (PRODCOM), in October 2019, compared to September 2019, prices of the section (B) Mining and quarrying were on the average 1.5% higher, prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were 0.4% higher, while prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were on the average 8.1% lower and prices of the section (C) Manufacturing were 0.2% lower.*

*By division of industrial production, in October 2019, compared to September 2019, prices increased in the following divisions: Mining of coal and lignite (black coal) 4.0%; Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations 3.5%; Manufacture of basic metals 1.8%; Manufacture of beverages 1.3%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 1.0%; Electricity, gas, steam and air conditioning supply 0.4%; Manufacture of furniture 0.3%; Mining of metal ores, Manufacture of paper and paper products, Manufacture of computer, electronic and optical products 0.1%.*

*Decrease in prices in October 2019, compared to September 2019, was recorded in the following divisions: Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 8.1%; Manufacture of leather and related products 3.2%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 1.4%; Manufacture of chemicals and chemical products 1.2%; Manufacture of other non-metallic mineral products 1.1%; Manufacture of wearing apparel 0.9%; Repair and installation of machinery and equipment 0.8%; Manufacture of coke and refined petroleum products 0.5%; Manufacture of food products 0.3%; Other mining and quarrying, Manufacture of machinery and equipment n.e.c. 0.1%.*

*In the remaining eight divisions of industrial production, prices in October 2019, compared to September 2019, remained on the average at the same level.*

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, ОКТОБАР 2019.  
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, OCTOBER 2019

Назив (по PRODCOM-у)	X 2019 IX 2019	X 2019 X 2018	X 2019 XII 2018	I-X 2019 I-X 2018	X 2019 Ø 2018	Ø 2018 Ø 2017	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,1	99,0	101,4	101,4	101,5	104,9	TOTAL
По намени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	100,3	97,9	102,7	101,8	102,3	107,0	Energy
Интермедијарни производи	99,8	100,4	100,0	101,6	101,0	104,0	Intermediate goods
Капитални производи	99,7	101,1	100,7	101,9	101,7	100,0	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,3	99,2	99,2	99,5	99,8	102,9	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	100,0	99,9	99,9	99,9	99,9	101,6	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By sections and divisions
B Вађење руда и камена	101,5	106,0	104,6	100,9	104,4	103,5	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	104,0	106,4	103,4	97,5	103,7	106,6	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	100,1	107,4	107,1	104,1	106,2	102,3	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	99,9	99,8	99,5	98,8	99,6	100,0	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	99,8	97,0	100,9	101,4	101,0	107,2	C Manufacturing
10 Производња прехранбених	99,7	100,2	100,0	100,6	100,3	102,3	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	101,3	100,8	100,7	99,7	100,8	100,2	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	100,0	100,0	100,3	100,0	99,3	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	100,2	100,5	99,5	100,0	99,7	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	99,1	99,1	100,7	97,2	99,9	98,3	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	96,8	97,4	92,3	101,0	96,8	99,3	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	101,0	104,5	101,9	105,5	106,1	104,3	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100,1	99,3	100,0	101,6	100,5	102,5	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	100,0	101,9	101,9	101,8	101,9	108,3	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	99,5	91,6	103,6	102,8	102,3	118,8	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	98,8	99,3	101,2	102,8	101,2	103,1	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	103,5	100,0	100,0	98,1	100,0	98,7	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	98,8	98,8	98,8	98,7	100,2	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	98,9	98,7	99,3	102,4	100,9	104,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	101,8	91,4	91,8	95,3	91,8	111,7	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	98,6	95,6	95,3	98,6	96,3	103,6	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,1	103,2	103,2	101,1	103,4	99,3	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	100,0	97,5	102,6	99,6	100,3	102,7	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме д.н.	99,9	100,4	99,8	100,3	100,3	100,6	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	102,0	102,0	101,7	101,9	98,2	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	100,0	100,8	100,8	100,5	100,8		30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	100,3	99,1	99,1	99,5	99,7	103,0	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	100,0	101,0	101,0	102,2	102,1	100,5	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	99,2	101,7	101,4	101,9	101,7	101,0	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,4	102,0	102,0	101,5	102,1	100,0	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35 Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,4	102	102	101,5	102,1	100	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Снабђевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	91,9	81,0	80,5	91,4	79,9	112,5	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	91,9	81	80,5	91,4	79,9	112,5	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

## МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

### Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику цијена произвођача индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

### Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2019. години чини 409 производа. Сваког мјесеца прикупља се 1280 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама, мјесечно достављају 363 изабрана предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту користи се Номенклатура индустријских производа - НИП БиХ/PRODCOM 2016, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим промјенама у ЕУ PRODCOM листи.

### Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

### Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕП) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

### ЗНАКОВИ / SYMBOLS

- нема појаве / no occurrence

## METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

### Definition

*Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial producer price changes.*

*Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.*

*This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.*

### Coverage and classification

*Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2019 consists of 409 products. Each month 1280 prices are collected.*

*The most important products by industrial section are covered.*

*Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 363 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.*

*For calculating Producer Price Index of industrial products on domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH /PRODCOM 2016, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.*

### Weights

*Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.*

*Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.*

*The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.*

### Aggregation

*When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.*

*From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.*

*Reference year for calculating the index is 2015.*